

KOMÁROM és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik vasárnap reggel.		HIRDETÉSEKET jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel. Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 30 fillér. — Minden további szó 2 fillérrel több. — Nyiltéri közle- mények jutányos díjazás mellett közöltnék.	Szerkesztőség: Pandató-utca 680. szám.
Előfizetési ár:			Kiadóhivatal: "Pannonia" könyvkereskedés Baross-utca 74. szám. Kéziratokat nem adunk vissza.
Helyben:	Vidéken:		
Egész évre . . . 4 korona	Egész évre 5 K 20 fill.		
Fél évre . . . 2 "	Fél évre . . . 2 " 60 "		
Negyed évre . . 1 "	Negyed évre 1 " 30 "		
Egyes szám ára 12 fillér.			

II. évfolyam

1905. Márczius hó 19.

12-ik szám.

MÁRCZIUS 20.

Emlékezzünk ! . . .

Elsötétült a nap, az égboltozatot sötét felhő gyászfátyola vonta be.

A nemzet örömnépét, a szabadság felvirradásának dicsőségesen ragyogó fényes napját mély-séges gyász követi.

Atyját gyászolja a magyar nemzet.

Tizenegyévvvel ezelőtt hajtotta fejét örök álmra a mi Atyánk : Kossuth Lajos.

A hol csak szabadságszerető nép van a földtekén, a veszteség fájdalma töltötte be a sziveket, ember milliók könnye öntözte a nyiló tavasz virágait és soha el nem hervadó koszoruk borították az Ő koporsóját.

Öt nap választ el csak bennünket a magyar nemzet történetének két nagy napjától, az első : a mikor a szabadság hajnalának bibor fénye ömlik el felettünk ; a másik : a mikor elvesztettük Őt, a nemzet Megváltóját, a világtörténelem legnagyobb Fiát.

Dicsőségünk, örömünk, büszkeségünk örök fényessége ; bánatos gyászunk, veszteségünk soha meg nem szűnő fájdalmának szent emlékezete. Kegyeletünknek oltára.

Az emlékezet szárnyain lelkünk a multba száll s megszentelt érzéssel borulunk le az Ő nagysága előtt.

Boldogságunk forrása Tőle ered, az öröm pillanataiban az Ő neve lebeg ajkainkon.

A megpróbáltatások nehéz idejében, a mikor kétség és aggodalom között tépelődünk, a mikor reményességünk hajója a háborgó hullámok tetején ingadozik ; az Ő neve száll el ajkainkról : az Ő szelle-méhez fohászkodunk, vigasztalást nála keresünk ; tanácsot, segedelmet Tőle kérünk, biztatást az Ő nagy szellemétől nyerünk.

Csodálatos és fenséges volt az Ő élete, apothéozis volt a temetése.

De vajjon meghalt-e ? . . . Nem ! Élni fog örökké ! . . .

Sirjából nem az enyészet, nem a megsemmisülés szól hozzánk, hanem a szabadság örök igéje.

Neve az idők végtelenségeig élni fog a történelem lapjain, nagy szelleme örködik felettünk ; eszméi, gondolatai, elvei soha ki nem téphető gyökeret vernek a magyar nép lelkében.

Most, a midőn azok a nagy eszmék töltik be a magyar nemzet lelkét, a melyeknek Ő hosszú életén keresztül lánglelkű apostola volt, halálának évfordulóján a feltámadás reménye dobogtatja meg sziveinket.

A mikor elzarándokolunk az Ő szent sirjához, hogy a tavasz legszebb virágaival ékesítsük, merítsünk ott újra erőt a nemzet nagy ideáljainak megvalósításához ; hiszen az Ő elvei, eszméi csak úgy arathatnak diadalt, ha azokhoz hűen ragaszkodunk.

Honszerelmünkről tanuságot csak úgy tehetünk, hálánkat csak akkor róhatjuk le méltóan, ha az ő szelleme előtt leborulva tántoríthatlanul kitarunk elvei mellett.

Nagyobb szükségünk van erre most, mint valaha !

Szent áhitattal fohászkodjunk :

Kossuth Apánk jöjjön el a te országod !

Berinkegy Bálint.

tettek volna bennünket hódolt népnek, midőn idegen hadsereg ült nyakunkon, a mi véreinket pedig idegen földre vitték.

És sajnós, a szomoru anyának, a hazának, önnön gyermekei között voltak olyanok, akik elleneinknek adtak igazat, a nemzet szent ügyének előmozdítása helyett görnyedve szolgáltak az idegen hatalomnak.

Hiába hevült hazafias érzelmektől a nemzeti lélek, szabadon nem nyilvánulhatott sem a szó, sem a gondolat, mert a sajtónak szigorú ellenőrzése bilincsbe verte az emberi elmét, a kémkedés, besugárás, föladás szárnyát szegte a legderekből hazafiainak.

Az idők méhében az eszmék végre teljesen megérttek. 1848. márc. 15-ike volt. A rügyfakasztó tavasz enyhe szellője a honszeretet duzzadó bimbóját egy nap alatt ékesen kifejlett virággá növelte. Dicső nap volt ez, melyet a magyar történet műzsája ércnél maradandóbb betűkkel vésett be a történet könyvébe. Oly ellentétek vívtak e nap döntő csatát, melyek évszázadokon át harcban állottak egymással. A kitörő nemzeti érzés oly törekvéseket némitott el, melyek államiságunkat már régi idő óta megsemmisítéssel fenyegették.

E szép márciusi napon az országgyűlés küldöttsége megindult Bécs felé, hogy az uralkodó elé terjessze azt a hatalmas, a nemzet kívánalmait magába foglaló feliratot, melyet a rendek Kossuth Lajos márc. 3-iki gyűjtő beszédének hatása alatt elfogadtak. A bécsiek kitörő lelkesedéssel fogadták Kossuthot, mert őt tartották szabadságuk előkészítőjének, de nagy volt Pozsonyban is az öröm, midőn két nap múlva a küldöttség hírről hozta, hogy az ország alkotmánya átalakul.

Am ez idő alatt itthon, Pesten nagy dolgok történtek. Az ugynevezett márciusi ifjak oly eredményt értek el, mely a legmerészebb képzelet szülte vágyakat is fölülmulta. Nem halogattak semmit. Tizenkét pontba foglalták össze, mit kíván a magyar nemzet.

azt Pozsonyba az országgyűlési ellenzéki választmányhoz küldik fel s annak elfogadása után kezdődik meg a 12 pont országos aláírása s mint nemzeti követelménynek, országos óhajnak a király elé való terjesztése.

A gyűlés után az ifjuság a Pilvaxba vonult, a holnapi nap teendőiről tanácskozándó, midőn az esti pozsonyi hajó a bécsi forradalom kiütésének hírére hozta meg. A hihetetlennek látszó hír hallatára az ifjuság elhatározta, hogy a népgyűlés határozatát félretéve a 12 pont azonnali életbeléptetését fogja követelni s ha lehetséges lesz, úgy azt holnap életbe is lépteti. Elhatározták, hogy a mozgalomba az egyetemi ifjuságot is bevonják.

Másnap már kora reggel együtt volt az ifjuság a Pilvaxban. Petőfi most először szavalja el a Talpra magyart. Elhangzása után leirhatatlan lelkesedés között nemzetiszínű zászlók alatt csoportosulva, Petőfi és Jókai vezetésével az egyetem három fakultásának ifjuságával egyesülve tüntető menetben járnak az utcákat.

Az óriási tömeg a Hatvani-utcában Landerer nyomdájára előtt áll meg. — Nagy zajjal követeli a 12 pont és Petőfi Talpra magyarjának kinyomatását. Landerer vonakodására Irinyi által a nép nevében lefoglalt sajtó alól d. e. fél 12 órakor jön ki a szabad

Ezt a tizenkét pontot szentesítették márc. 15-én Pest közönségével, melyet, minthogy épen országos vásár volt, az egész országból összeseregltő honfiak nagy mértékben megnöveltek. Tehát az egész nemzet szíve dobbant itt meg, rég elfojtott nemzeti vágy nyert kielégítést. Midőn a nemzet koszorus dalosa, Petőfi, elszavalta a talpra magyart, midőn Irinyi József felmutatta a tizenkét pont első nyomtatott példányát — ezek voltak a szabad sajtó első termékei — a több ezernyi néptömeg egetverő lelkesedésben tört ki. Urat és pórt, szegényt és gazdagot egy érzület hevített, egy hit éltetett: hogy itt ma összetört a szolgaság bilincse. Úr és szolga, nemes és jobbágy közt megszűnt a különbség, egymást átölelve harsogták Petőfivel:

Esküszünk, hogy rabok tovább Nem leszünk.

Ki törődött most a szakadó esővel, ki gondolt arra, hogy a kaszárnyákban készen áll a katonaság, hogy a vár ágyúi a városra vannak szegezve s mellettük a tüzerek égő kanóccal várják a parancsot? Senki! A lelket most nem a boszu vágya hevítette, melyet a felszabadulás első pillanatában az érez, aki hosszú elnyomatásban élt, hanem a szabad és független honáért való lelkesedés gyújtotta lángra az arcokat.

Hogy a szabadságot mindenki élvezze, délután átvonult a tömeg Budára s miután a helytartótanács is elfogadta a tizenkét pontot, kiszabadították és Pestre vitték Táncsics Mihályt, aki mint államfogyoly s nyilvódott a börtönben szabadabb eszméket hirdető könyvei miatt.

Március 15-ike, mélyen tisztelt közönség, új korszakot jelent a magyar történelemben. A lelkesedés, az igaz hazaszeretet, a százados jogokhoz való szilárd ragaszkodás szülte e napot. Azt a reformot, melyet más országokban polgárvérrel vívtak ki, Pesten rövid egy nap alatt békés és törvényes uton vívta ki az összetartás és az egyetértés.

Mai politikai viszonyaink sokban ha-

sajtó legelső terméke, amit Irinyi e szavakkal mutat be a népnek: „Márczius 15-ike délelőtt fél 12. Nagy időszak ez a magyarok történetében. Ime: Itt van a sajtószabadságnak az első példánya, a nép hatalmának műve. Akármilyen szabadsága fog is lenni egykor a magyarnak, azon dicsőség, hogy a legnevezetesebbet, a sajtószabadságot magunk vívtuk ki, mindig megmarad.

Majd tomboló lelkesedés közt szavalja el Petőfi a Talpra magyart s a sajtószabadság II. termékeként az imént nyomtatott Talpra magyar szövegét osztják ki a nép között.

Délután a városi tanács fogadja el egyhangulag a 12 pontot, majd este felé a 11-ik pontnak érvényt szerzendő a helytartó tanácshoz Budára mennek Táncsics Mihály hónapok óta elzárt állami fogoly irótársuk kiszabadítására. A külföldi események s különösen a hirtelen kitört bécsi forradalom hatása alatt az önmagukért aggódó helytartótanácsosok Gróf Zichy Ferencz helytartó elnöklete alatt rövid tanácskozás után ellenvetés nélkül fogadják el a censura eltörlését s az elzárt Tanácsot azonnal szabadlábra helyezik, kit az ifjuság örömujjongással ad vissza családjának.

Ez a rövid vázlata a márczius 15-iké

sonlitanak a 48 előtti állapotokhoz. Az idők haladásával, minden fejlődésnek van alávetve. Vagy előre haladunk, vagy hátra megyünk, de egy ponton való megállás nem lehetséges. Évtizedek óta több oly kérdés érett már meg a megvalósításra, amelyek föltétlenül szükségesek ahhoz, hogy a nemzet önállósága és függetlensége kidomborodjék és minden téren érvényesüljön. Minden igaz magyar rajongva lelkesedik értük és szívdogva lesi-várja, vajjon közelednek-e már csak egy lépéssel is a megvalósulás felé.

Fájdalom, úgy vagyunk, mint a multban. Panaszkodtunk, panaszkunk elől elzárkóztak; kértünk, kérésünk meghallgatásra vajmi ritkán talált. Ellenségeink nemesak idegenek voltak, hanem olyanok is, kiket magyar föld szült és táplált. Ilyen a helyzetünk ma is. De a miként a multban az elvek mellett való kitartás, az egyetértés megtörte az ellenállást, kitartás és egyetértés — adja a magyarok Istene — most is győzedelmeskedni fog.

1848. márc. 15-ike a szebb jövő hajnalhasadását jelentette a magyar népnek. A király megerősíti a hozott törvényeket, a nemzetet lebilincseli a szabadság, egyenlőség és testvériség varázsereje; azt hiszi, hogy az ellentétek végkép elsimultak, hogy megértette egymást a nemzet és uralkodója. Nagyon csalódott! Ki hitte volna azt 1848 április 11-én, a törvények szentesítése napján, hogy az az emlékeztető nap, mely szabadságunkat szülte, egy megrendítő tragédiának lézen kiinduló pontja, első lépés azon uton, melyen rövid idő múlva vérrózsák termettek a nemzetnek szabadságért vívott harcában.

Hazánk függetlenségének ellenségei, kik az imént rövid időre elnémultak, újfent fölülkerekedtek s szöveteztek a szláv népekkel, kik Magyarországtól elakartak szakadni. Mintha a pokol valamennyi ördöge eltépte volna lánczát, hazánkat minden oldalról ellenséges hadsereg támadta meg. Kezdetét vette az egy évig tartó titáni harc, melyben az ifju,

történetének, a mely márczius 15-ik nélkül soha a nemzet régi kívánságai s óhajai meg nem valósultak volna. Oly reformokat alkotott a nemzet a márczius 15-ének a hatása alatt, melynek szükségét évtizedeken át hiába hangoztatta az országgyűlés, mert mindig ellentétben találta magát koronás királyával.

Vegyük sorra márczius 15. vívmányait, hogy a nemzeti ünnep jelentőségét felfoghasuk s méltóképen ünnepelhesük.

Magyarország 1848 előtt egymás közt nagyon megoszlott. Egymástól teljesen elzárt kasztot képezett, a nemesség, a városi polgárság és jobbágyosság. S míg a nemesség minden jognak az ura volt, a törvényhozás dédelgetett kedvence, addig a jobbágyosság a nemzet zöme, a nemzet munkásai és jövő fejlődésének letéteményesei a földesurak jáрма alatt nyögött, jogai urával szemben nem voltak, a közhivatal viselésből teljesen ki volt zárva. A jobbágyosság a röghöz volt kötve, maguknak földet tulajdonul nem szerezhettek, a tudományos pályák közül egyedül a papipálya állt előttük, a melyen szabadokká, nemesekké lehettek. Földesuraik birtokaikkal együtt őket is eladhatták, mert az akkori munkaviszonyok szerint a föld munkás nélkül mi hasznot sem hozott.

(Folyt. köv.)

jóformán ki sem képzett magyar sereg diadalról-diadalra vitte a nemzeti becsület zászlaját.

Vázoljam-e ama dicső csatákat, melyeket honvédeink megvívta? Nem teszem, hiszen nincs magyar, aki fővonásaiban ne ismerne az 1848/49-ben történeteket. A véres csatákban elesett honvédek sirjain kisarjadzó fűszál évenként elpusztogja a lágy szellőnek, mit műveltek ezek a porladó hősök.

Nem bírt velünk ellenünk, míg segítségére nem jött óriási sereggel a hatalmas orosz. A kimerült, a kifáradt nemzetnek az óriási erő előtt le kellett tenni a fegyvert. Szomorú sors várt ránk, megnehezült az idő viharos járása fölöttünk, de nem pusztultunk bele, élünk és élni fogunk.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Azt mondom én is a költővel:

„S nem vész el a nép, ha történetében
Egyetlen ilyen fényes napja van.” (S. E.)

Igen, ha e nap, mely évről-évre minden évben újra fölűnik egünkön, bűvös sugarával minden magyar ember szívét fogékonyra teszi a hazafias eszmék iránt, amiként a márcziusi napsugár megtermékenyíti a tél bilincseitől megszabadult földet, akkor nem kell félnünk, hogy gyáva, hazafiatlan nemzedék következik utánunk. Akkor nem akad magyar, aki erejét és tehetségét a legszentebb eszmék, a nemzet legjogosabb kívánságai ellen használja fel. Vagy ha találkozik ilyen, az ne vegye méltatlan ajkára a haza szent nevét, ne ejtse ki a szabadság, egyenlőség és testvériség hármasságát. Egyesüljünk mindnyájan a hazaszeretethez, tartunk ki mind végig törhetetlenül azon eszmék mellett, melyek szeretett magyar hazánk boldogságát célozzák.

Éljen a haza!

Alig csendesült el a lelkesedés moraja, Pongrácz Sándor lángoló hévvel, hazafias tüzzel gyönyörűen szavalta el Szávay Gyulának „Mars idusa,” című remek költeményét, amelynek nyomán újra felhangzott az éljen. Az ügyes szavalónak sokan gratuláltak. Majd a közönség ajkán felhangzott a Szózat, amely után a nagyszámu ünneplő-közönség zászlók alatt, zeneszó mellett a Baross- és Nádor-utcán át ezer és ezer emberből álló menetben a Klapka-térre vonult, hol már a polgárság sűrű tömegben várta.

Klapka szobránál.

Három négy ezer ember verődött össze a Klapka-téren s amikor az egyesületek és testületek Klapka szobra előtt elhelyezkedtek. Dr. Gaál Gyula városi főjegyző lépett fel a szobor talpazatára s rövid beszéd kíséretében helyezte el a város koszoruját, majd Farkas Béla szavalta el szépen és hatásosan „Ötven hét év” című nagy szabásu költeményt. Ezután a közönség zúgó éljenzése között lépett fel a szobor talpazatára Szász József országgy. képviselő s lángoló hazafisággal tartotta meg a közönség éljenzése között ünnepi beszédét, amelynek végeztével Klapka szobrára elhelyezte a Polgári Kör koszoruját.

Szász József tetszéssel fogadott beszéde nagy vonásokban:

Komárom város Polgárai!
Kedves Barátaim!

Istennek szabad ege alatt összesereglettünk a megdicsőült férfinak szobra előtt, hogy megünnepeljük 1848 márczius 15-ét,

becsületes magyar lelkesedéssel, szívünk egész melegével.

Hazafiaknak, magyar polgárnak a multakra emlékezni kötelesség. Kötelesség egyrészt azért, hogy a történelem világánál lássa a multat, büneivel és erényeivel, nagy alakjaival és epigonjaival együtt, mert csak így ítélheti meg a történelem fáklyájának világossága mellett a jelent s mert csak így képes biztos alapon nyugvó házat építeni a jövő számára. Kötelessége másrészt azért, mert az emlékezés által megtisztelti elődeit, őseit s ez által önmagát. Hosszu életű pedig az irás szavai szerint is csak az lesz a földön, aki apját és anyját tiszteli. Így van ez a nemzetekkel is. Addig, míg egy nép tisztelettel emlékezik a multra, elődeire, hagyományaira, addig ki nem vész belőle a nemzetet fentartó hazafias érzés és a tiszta erkölcs, amely ha kivész, mint Berzsenyi mondta:

Róma ledől s rabigába görnyed.

1848. márczius 15. és Klapka György.

Két nagy pont a szabadságharc történetében. A szabadság hajnalhasadásának pontja az egyik, virágnak fakadása, napfénynek ragyogása, minden szép reménynek megvalósulása: örömmámor, hála Istenhez, hogy a nemzet 12 pontba foglalt joga kivívottak. Kivívott a szabadszó, a szabadsajtó! Sötét felhők támadtak azonban nyugatról, délről megsemmisüléssel fenyegette a magyar mezőket. A nap elhomályosult, a mező virága elhervadt. Ránk támadt osztrák, horvát, oláh és rác, elakartak taposni bennünket. Ekkor a magyar nép védekezni kezdett, Kossuth Lajos lágszavára seregek támadtak, hős vezérek nőttek, ezek egyike Klapka György volt s dicsőséges harcokban fényes diadalt arattak, megsemmisítették az osztrák császári seregeket és a fellázított nemzetiségi bandákat. Ekkor megjelent segítségére az északi kolozsus s ennek seregével vérbe fojtotta a szabadságharcot.

Elhallgatott ágyudörgés, el a puska ropogás. A hazafiak bitön haltak, börtönben sinylődtek, vagy messze idegenbe bujdosnak, csak Komárom várában állott még seregével Klapka György, harcolva a magyar szabadságért.

Igy találkozik össze 1848 márczius 15. A magyar szabadság napjának fényes ragyogása és Klapka György ágyuinak utolsó dörgése. Ami a kettő közé esik: az a magyar szabadságharc története.

Komárom város polgárai!

Tisztelt barátaim! Az 1848 márczius 15-ikének történetét ismerik valamenynyien. A bécsi udvari politika négyszáz esztendő óta állandóan az volt: Magyarországot elszegényíteni, nemzeti érzéséből, nyelvéből kivetkőztetni, így ellentálló képességétől megfosztani: s az összbírodalomba bekebelezni. E törekvés ellen védekezett a magyar mindég, ha tudott. Ezért szállott sikra nagy fejedelmünk Rákócy Ferencz, ezért harcoltak a kuruczok, ezért vértettek el, vagy haltak meg bujdosásban idegen földön.

A kurucz idők után a mult század elején, úgy látszott már, hogy a császári udvar terve sikerül. Tespedés, elerőtlenedés vett erőt a nemzeteken. Olyan volt, mintha szép álomba merült volna.

1848 előtt Magyarország nem volt egyéb mint térképi fogalom. Ausztriának egy garmata, a magyar korona, az osztrák császár-

nak hűbérese. Alkotmánya: játékszer nemzeti érzése: gunytárgy, vagyona értéktelen, értelmisége német, még ősi vitézsége is el volt már temetve a nemzeti insurrekció emlékei által.

Nagyjaink és költőink kétségbeestek a nemzet jövődjé felett. Széchényi István gróf azt mondta ez időkről: *álomkorszakban szenvedünk*. Berzsenyi Dániel ekkor énekelte, hogy: „Romlásnak indult, hajdan erős magyar”.

Ekkor jött híre messze nyugatról a szabadság, testvériség és egyenlőség eszméinek. A nemzet a hármasság ígét megértette, felébredt s gondolkozni kezdett. Nagy férfiak álltak élére s követelték Isten és ember előtti jogát. *A nép felszabadítását az urbéri szolgálattól, a jogegyenlőséget, független, nemzeti kormányzatot, Erdélynek Magyarországgal való egyesítését, nemzetország felállítását, közteher viselést, vallásszabadságot és a sajtó szabadságot.*

Hazafias felbuzdulást látva, Bécs engedett. Így lett egy szabad nép, lett egy egységes Magyarország, lett alkotmány és lett szabadsajtó.

Ezek emlékezetére ünnepeink tisztelt barátaim 1848 márczius 15-ikét.

A szabadságharc leveretése után szomorú idők következtek. Nem volt szabad még a lehellet sem.

Azt mondja az irás: *a mustár magból czédrus fa nő fel*. Az irás mondja: tehát igaznak kell lennie. A mustár mag, amit 1848 márczius 15-én elvetettünk, kikelt, czédrusá is nőtt, de nem azzá a hatalmassá, erőssé, amivé gondoltuk. 1867 óta tagadhatatlanul fejlődött erősödött a nemzet, de nem abban a mértékben, amint gondoltuk, az utóbbi húsz-huszonöt év alatt pedig határozottan sorvadt, pusztult ez a czédrusfa.

A kormányok nemhogy fejlesztették volna de határozottan vissza fejlesztették a nemzetnek a 67-iki törvénycikkben biztosított jogait. Az osztrák császári udvar visszatért régi kedvenc eszméjéhez, *magyarországnak ausztriához való bekebelezéséhez*. És megismétlődött a történelem. Az alkotmány lassankint papíros rogyott, melyet akkor rugnak fel, amikor akarnak. A nép elszegényedett, a nemzeti érzés alacsony fokra szállott. Elkövetkeztek olyan idők, hogy mikor e hős, kinek szobra itt előttünk áll, elmulott *ezelőtt* 13 esztendővel, 1892. május 17-én *éjjel lopva től napszamosok vitték ki porhüvelyét a kerepesi temetőbe*.

Miért lopva?

Mert hős volt, 48-as tábornok volt. Ugy akarták eltemetni, hogy mi, a magyar nemzet ne vegyük észre. Fedjük el a holtat s aztán feledjük el az élőt is. És feledjünk el mindent, hogy egykor nagy és dicső nemzet voltunk. S különösen, hogy ne jusson eszünkbe, hogy nekünk hőseink is voltak.

Mire valók is a hősök? Ha elhullottak a csata mezőn, vagy elbujdosnak idegenbe, vagy elrothadtak a börtön fenekén, vagy felakasztották őket Pesten, Arad n, Pozsonyban: akkor még csak kibékült velük ez a kor valahogy. Nem zavarják felséges urak jó kedvét, főrendek vidámságát, miniszterek gonoszságát, ostobaságát.

De mit csinálna egy eleven hőssel? Aki nevével, alakjával minket messze multnak dicsőségére s a jelen sötét gyalázatára emlékeztet?

Hiszen ha még a hőst árulóvá lehet kinevezni: akkor semmi baj! Ez még az

akasztófánál is kényelmesebb. A királyok természetesen sohase árulók. Ők mindig bölcsék és kegyesek, ők mindig szeretik a népet, még akkor is, mikor halomra lövetik. Csak a nemzet hőse lehet áruló.

Csak hogy Klapkát nem lehetett árulóvá kinevezni.

Élő alakját nem lehetett eltenni, hát holttestét akarták elsikkasztani.

Ilyen kor következett el. Ilyen korban éltünk eddig. Most azonban, mikor a császári hatalom ismét korbáccsal vágott a magyar nemzet arcába, öntudatra ébredt a nemzet s miként 1848 márczius 15-én, *ugy most is követeli jogait, alkotmányát, szabadságát*. A császári udvar azonban nem akar engedni. Minden törekvése a nemzeti szellemnek kinos vergődése megint. — *Laokonak és fiainak küzdelme az óriás kígyókkal*. De most nem félünk a kígyótól, mert a nemzet Herkulesse vált erejének és igazságának tudatában, aki nem ijed meg az alvilág szörnyeitől sem, hanem diadalmaskodik rajtuk.

Tisztelt barátaim! Nehéz idők, nagy munka vár reánk. Össze kell fognunk, össze kell kapcsolódnunk, mint láncszem a láncszembe, akkor győzünk, mert *miénk a jog, miénk az igazság*. Az igazság olyan barátaim, mint a napsugár, mely kitör a felhőkből, olyan mint a fának, cserjének rügye, melyet a tavasz melege életre szólít és kidagasztja és kifakasztja ellenállhatatlanul. És az igazság hatalmasabb a szuronyok erdejénél. Minden császári hatalomnál, hiába hengergetik rá a kárpátok bérceit, hiába verik lánczra a föld mélységeiben, feltámad egykor: mert az igazság maga a megváltó Isten, akiben minden hitünk, minden bizodalunk és akitől e szent napon, e megdicsőült hős szobra előtt azt kérjük, nyujtsa védőkarját a meggyötört, sokat szenvedett magyar nemzet felé.

Ezután *Boldoghy Gy.* ipartest. elnök hazafias szavak kíséretében tette le a hős szobrára az ipartestület koszoruját, majd Pongrácz Sándor lobogó tüzrel szavalta el a „Talpra magyar“-t. Végül a Szózatot énekelte az ünneplő sokaság s ezzel a délutáni ünnepély befejeződött.

Az ünnepélyben testületileg részt vettek a Polgári Kör, az ipartestület, az iparos ifjuság önképző egyesülete, a ref. ifjusági egyesület, a vendéglősök ipartársulata, a kath. legényegylet, az énekkarok s több egyesület elnökeik vezetése alatt.

A bankett.

A délutáni ünnepélyt este 8 órakor bankett követte a Magyar Király szállodában, a melyen közel háromezren vettek részt s a melyen városunk előkelő hölgyei is megjelentek. Az első felköszöntőt Szász József orsz. képviselőnk mondotta. Nagy tetszést aratott a tatárok szokásainak előadásával, amely szerint a fejedelmek elhalálozásával azok kutyáit, lovait, tanácsosait és ministereit is megégették. Nem akarja ugyan e szokást behozni, de ha néha meg történe, akkor sem állana be ilyen vakság mint most. A Rákóczy korban és 48-ban is úgy történtek meg az események, mint ma. De ha azt fogja látni, hogy komoly események küszöbén állunk, el fogja hozni képviselőtársait is ide, hogy lelkesedést merítsenek, a mit pedig itt hirdet, azt fogja hirdetni az országban is. A város polgárságát élteti. Peredi Géza a márcziusi nagy eseményeket megragadóan esetelve a

mai márcziusi ifjakra emelt poharat. Jánossy Lajos a nála megszokott remek szónoklattal a polgárságra üritett poharat. Beszédét szünni nem akaró taps és éljen kísérte. Bausz Teodorik Komárom lelkes hölgyeit köszöntötte fel. Kun Miklós Jánossyt, Varga Sándor ref. segéd lelkész azokról a katonákról emlékezett meg, a kik a Kossuth nóta miatt a várbörtönében sinlődnék. Boldoghy Gyula özv. Baross Gáborné urnót, a polgári kör zászlójának védnökét éltette. Berencsy László remek beszéddel gazdagította a felköszöntők sorozatát. Szász József éltette még a helyi független sajtót. Felköszöntőt mondtak még: Fehér Kálmán, Alapi Gyula, Berinkei Bálint, Székely Antal és Nagy Ferencz dr. Az ünneplő közönség éjjelutánig maradt együtt.

Hogy a vacsorán mindenki jól érezte magát, abban tagadhatatlanul része volt Waszel Gusztáv, a Magyar Király szálloda tulajdosos kitűnő konyhájának és pinczéjének. Az ilyen nagyobb lakomák között nagy ritkán volt még ily minden tekintetben kielégítő. Az izletes ételek és jó italok, valamint az előzőkeny és figyelmes kiszolgálásért elismerés illeti a szálloda tulajdonosát.

Az újvárosban.

A szabadság ünnepét újváros polgársága szintén lelkesedéssel ülte meg. Este a nagy vendéglőben, Margl Sándornál társasvacsera volt, a melyen csaknem az egész polgárság részt vett. Az ünneplők küldöttségileg keresték fel Szász Józsefet, a ki azután át ment az ünneplőkhöz s két órát töltött azok körében is.

Meszlényi Gyula.

Nagy halottja van a magyar katolikus egyháznak; gyásza, mélységes bánala a komáromi katolikus híveknek.

Váratlanul jött a szomorú hír, hogy *Meszlényi Gyula* szathmári püspök, komáromi volt lelkész, a népszerű egyházi és hó 14-én este 10 óra 27 perczkor 73 éves korában örök álmorra hunyta le szemeit.

A nemes lelkű, a jótékonyág gyakorlásában is kimagasló férfi halála mély részvétet keltett városunkban, a hol az ő nevét nemcsak saját felekezete, de mindenki szeretettel és tisztelettel vette ajakára, a kinek nemes gondolkodása és fenkölt lelke igaz hódolatot keltett.

A komáromi kath. egyházban a népszerű főpápnak örök emlékezetű alkotásai hirdetik s teszik maradandóvá munkásságát és nagy áldozat készségét.

A mióta Komáromtól távol volt is, hívei mindenkor szeretettel és hálával gondoltak reá s valósággal ünnepe volt a városnak, a mikor ide el-el látogatott. A mikor a vallásos élet terén munkálkodott, a keresztyeni türelem és Krisztusi szeretet hatották át. Ez tette őt naggyá, ezért szerette őt mindenki. Mint hazafi, mint egyházi férfi, mint ember a legszebb erényekkel tündökölt.

Halála mély és igaz részvétet keltett városunkban, a kath. egyház épületein pedig gyászlobogók hirdetik a komáromi kath. egyház veszteségét, a templomon, plebánián, kath. iskolán és apácák épületén ott lobognak a gyászzászlók. Komárom őszintén gyászolja elhunytát.

A boldogultat közeli rokoni kötelékek fűzték Kossuth Lajoshoz, a ki nagynénjét Meszlényi Terézt vette nőül.

A boldogult életétörténetéből kiemeljük a következőket: 1854-ben áldozó pap lett, 1857-ben Scitovszky primás vette maga mellé, hol 9 évig működött. 1862-ben pápai titkos kamarás lett.

A komáromi plebániát 1866 február 10-én nyerte el, hol egészen 1881-ig munkálkodott az Ur szőlőjében. Hívei valóságos rajongó szeretettel viseltettek iránta, főpásztorra teljes megalégedéssel tekint szép működésére. Itt szerzett érdemeinek tulajdonítható, hogy lelkészkedésének már a harmadik évében, 1869-ben a szent Mórrol nevezett apátsággal lett kitüntetve. Kötelességérzete ezután is folytonos tevékenységre buzdítá, a lelki élet emelésén.

Eközben az Immaculata Conbeptio Akadémia tagja, a jeruzsálemi szent sir rend lovagja, a német lovagrend Marianus keresztjének birtokosa és Arcas Romanus lett.

1881 november 6-án esztergomi kano-nokká nevezte ki a király, mint kanonok a papnevelőintézet rektora is lett. Érdemei az egyházi méltóság legmagasabb fokára emelték, midőn 1887 október 17-én a szathmári egyházmegye püspöki székébe neveztetett ki. Ugyanazon év november 25-én lett prekonizálva, püspökké 1888 április 29-én szenteltetett. 1903-ban a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

Áldozat készsége alig ismert határt s jótékonyágát ezerek áldják. Iskolákra, tanulmányi és kulturális czélokra százezreket áldozott. Az alkotások egész sorozata neki köszönheti létesülését, ezek között több Komáromban.

A boldogultat kedden reggel 9 órakor helyezik örök nyugalomra. A temetésen a komáromi kath. hitközség, mint értesülünk — küldöttségileg jelenik meg, hogy leróvja háláját nagy jóltevő iránt.

H i r e k.

— **Szeretetvendégség.** Az első keresztyének Krisztusi szeretetének gyakorlását a ref. ifjusági egyesület, a protestáns jótékony nőegylettel karöltve rendezett szeretet vendégség által szépen teljesíti. Vasárnap tartotta meg a két egyesület ez idei utolsó szeretet vendégségét, amelyet kapcsolatba hozott a budapesti ref. ifjusági egyesület kiküldöttének és Szilassy Aladár közigazgatási bíró, a ref. ifjusági egyesületek országos szövetsége elnökének vendéglátásával.

Zsufolásig megtelt a kollegium nagyterme elegáns közönséggel és bájos hölgyekkel. A szeretett vendégség, amelynek célja a keresztyén erkölcsök ápolása és a társadalmi élet nemes irányu munkálása, ezuttal is szépen sikerült. A művészi és etikai magaslapon álló műsor gyönyörűséggel töltötte el a vendégeket.

Az est műsorát CXIX. zsoltár első versének éneklése vezette be, azután Antal Gábor püspök mondott fönséges szép imát, majd bő tartalommal teljes bibliai magyarázatot.

A következő pontot Unger Ilona zongora játéka töltötte be, aki Mendelsohn „Rondo-Capricioso“-ját kitűnő zenei technikával, szép zenei tudással adta elő. A miért sok tapsot is aratott s megkellett toldania játékát.

Ezután Szilassy Aladár emelkedett fel s a ref. ifjusági egyesületekről, munkálkodásukról, a nők vallásosságáról tartott széleskörű előadást, amely teljesen lekötötte a vendégek figyelmét s bevéssé vált a lelkekbe.

Dezső László remek szavallata szintén nagy tetszést aratott. Várady Antal „Magyarok Istene” című költeményét szavallta el szinte túladradó hévvel.

Óriási hatást idézett elő Kurucz Margit bájos éneke. F. Paoló Tosti „Vorrei Morice” G. H. Clutsum: „Macurly Leaded Baby” cz. dalát oly bájosan, annyi iskolázottsággal énekelte el, hogy teljesen elragadta hallgatóit. Szép, tiszta, kellemes hangja, kedves előadása nagy sikert ért el. A tordalékok elénekelt magyar dalok pedig csak fokozták a tetszést a melyet aratott.

Az estélyt Konkoly Béla köszönő szavai zárták be, amelyben köszönetet mondott a közreműködőknek és a közönségnek. A 70-ik dícséret 7-ik versének eléneklése után az est vendégei a legkellemesebb érzéssel távoztak.

Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnepre való tekintettel már szombaton reggel fog megjelenni.

Kérjük lapunk azon olvasóit, akik az előfizetési díjat még nem küldték be, vagy azal hátralékban vannak, szíveskedjenek kiadói hivatalunkhoz mielőbb befizetni, mert kötelezettségeinknek mi is csak úgy felelhetünk meg, ha amugy is a legnérsékebben megállapított előfizetési díjak pontosan beérkeznek s nem leszünk kénytelenek azokat szorgalmazni.

Személyi hir. Szász József országgyűlési képviselő szerdán városunkba érkezett és részt vett március 15-ének megünneplésében, ugyancsak megjelent az újvárosban március 15-én rendezett banketten, csütörtökön este pedig a Korona takarékpénztár által az „Aranyhordó” vendéglőben adott halvacsorán. Pénteken délután visszautazott a fővárosba.

Vármegyei kinevezés. Sárközy Aurél főispán, Pöcze Jenő tatai lakos végzett joghallgatót tb. szolgabíróvá kinevezte.

Új tanítónő. Kovács Ilonka tanítónőt, a ki az itteni községi iskolánál, mint helyettes működött — a tatai polgári leányiskolánál üresedésben volt tanítónői állásra az iskola gondnoksága megválasztotta.

Vallásosestély. A komáromi ev. ref. ifjúsági egyesület szombaton este tartotta meg ez idei téli időszakban utolsó vallásos estélyét a kollegium nagytermében. Az estélyre igen szép hölgyközönség jött össze s nagyközönség jelent meg. Ünnepeles jelleget öltött az estély az által, hogy ezuttal a budapesti ev. ref. ifjúsági egyesület kiküldöttei és Fleischer Gyula dr. a ref. ifjúsági egyesületek nemzeti szövetségének titkárával élén vendégei voltak, akit a testvéri viszony megkötése végett tettek látogatást Komáromban. A vallásos estély a 137. dícséret éneklése nyitotta meg, azután Vargha Sándor s. lelkész mondott lélekemelő gyönyörű imát, majd az egyházi első énekkar a „Bünbánati ének”-et adta elő. Az értékes része volt Fleischer Gyula dr. biblia magyarázata, telve vallási és életbölcselettel, amelynek keretében az ifjúsági egyesületek keletkezését, történetét, az egész földkerekségben való elterjedését, működését és nemes feladatait s hivatását ismertette. Az első ref. ifjúsági egyesületet Georg Villiam alapította Londonban mint kereskedő segéd s az egyesületnek 80 kora daczára ma is elnöke. Ez egyesületnek 5800 tagja van. A magas színvonalon álló előadást a közönség feszült figyelemmel hallgatta. Ezután az egyházi első énekkar adta elő igen szépen Sulacsik Lajos karnagy vezetése alatt Sügyi József „Karácsonyest” című férfikarát. Fülöp Zsigmond szabad előadásban ismertette a komáromi ev. ref. ifjúsági egyesület megalakulásának történetét és működését. A két lelkes ifjút, akiknek az egyesület létezését köszönheti, ugyan nem nevezte meg, mi azonban a történeti hűség kedvéért neveiket is kiírjuk, ezek voltak Berinkei János és Pongrácz Sándor. Az egyesület megalakulása elé sok

nehézséget gördített a Spitzer—Tuba-féle lap s lapunk szerkesztője volt az, aki a sajtóban is védelmére kelt az egyesületnek. Egyébként Fülöp Zsigmond előadását tetszéssel fogadta a közönség. Végül Farkas Béla nagyhatással szavallta el „Rachel Sirmát”. Az estét a 88. dícséret 4. versének éneke zárta be.

Halálozás. Általános részvétet keltett városunkban egy derék polgártársunk halála. Nagy László szekeres gazdánk pár napi betegség után e hó 14-én 51 éves korában elhunyt. A boldogult szorgalmas polgára volt városunknak s a függetlenségi eszméknek híve. Halálát széles körű rokonsága s özvegye és árvái gyászolják. Temetése nagy részvét mellett csütörtökön délután ment végbe. Áldás és béke lengjen hamvai felett.

Egyesületi közgyűlés. A komáromi iparos ifjúság önképző egyesülete a mult vasárnapra kitűzött évi közgyűlését, határozat képtelenség miatt nem tarthatta meg, miért is a közgyűlés megtartására újabb határnapul e hó 26-ika tűzött ki, amikor a közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül fog az előterjesztendő tárgyak felett határozni. A közgyűlésnek nevezetesebb pontja lesz az alapszabályok módosítása.

A hírlapirodalom köréből. A „Népszava” budapesti megjelenő szociáldemokrata lap, április 1-től fogva napilappá alakul át, a szerkesztést pedig városunk szülötte Szabados Sándor, a jeles tollú szociálista író veszi át.

Nyilvános köszönet. A Komárom vidéki takarékpénztár részvénytársaság egyesületünk javára 50 koronát volt szives adományozni. E kegyes adományért ezután is hálás köszönetét fejezi ki a komáromi iparos ifjúság önképző egyesülete. Mihola János, elnök, Fülöp Zsigmond, titkár.

Vármegyei közgyűlés. Sárközy Aurél főispán elnökléte mellett pénteken a vármegye rendkívüli közgyűlést tartott a sürgősnek jelzett ügyek elintézése végett. A bizottsági tagok nagyon kis számban jelentek meg s a rövid tárgysorozat is hamar véget ért. A tisztí és irnoki állások, különösen az árvaszéknél való szervezése a belügyminiszterium által jóvá nem hagytak, ezért újabb felterjesztést tesz a közgyűlés. A rendelkezési alap javára megszavazott pótdadó, a kihágási büntetés pénzek felosztása tárgyában tett állandó választmányi javaslatok elfogadtattak. Lásznagykunszolgok megyével a jegyzői nyugdíj tekintetében a viszonyosságot kimondta a bizottság. Jövőhagyta ezután a tatai világításra vonatkozó szerződéseket és Csizmadia László 400 korona személyes pótlékára vonatkozó határozatot s ezzel 11 óraker véget ért.

Igazgatóság nélkül. A kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága, bár a választás két héttel ezelőtt megtörtént, tudunk szerint máig sem alakult meg s így a pénztár igazgatóság nélkül áll, ami a pénztár működését teljesen megakasztja. Kívánatos volna tehát, hogy a hatóság ez irányban mielőbb megtegye a szükséges lépéseket.

Az új anyakönyvi törvény. A mult évben a törvényhozás egyszerűsítette az állami anyakönyvekről szóló törvényt; a reform anyyiból áll, hogy az eddigi jegyzőkönyvi forma helyett rubrikákba írják be az anyakönyvi bejegyzéseket. — A belügyminiszteriumban most készültek el az új törvény életbeléptetéséről szóló rendelettel, amely szerint az új törvény ez év július elsején fog kezdődni az állami anyakönyvelésben.

Mozgó üzlet. Egy kereskedő kocsin rendezte be az üzletét s erre iparengedélyt kért a kerületi előjáróságtól. Az előjáróság az iparengedélyt megtagadta azzal a megokolással, hogy ilyen engedelem csak egy pontra adható. Ezt a határozatot a tanács is megerősítette. A kereskedelmi miniszter azonban kötelezte a hatóságot az iparengedély kiadására. A miniszter szerint a mozgóüzlet ellen legfeljebb a rendőrség tehet kifogást.

Ipartestületi betegsegélyző pénztár. Ismeretes dolog, hogy a komáromi ipartestület saját kebelében egy betegsegélyző pénztár alakítását határozta el s ezt jóváhagyás végett a miniszterhez is felterjesztette. A miniszter e határozathoz elvben hozzá is járult, azonban oly megjegyzéssel küldte le, hogy arra nézve a munkások is meghallgattassanak. Vasárnap délután e tárgyban a város-ház termében ülés volt, amelyen az alapszabályok felolvastattak s Varga Ferencz észrevételeinek elfogadásával a közgyűlés egyhangulag hozzá járult az ipartestületi pénztár felállításához.

Bálványimádás. A vonagló klikk szócsövén át világgá röpitett dicshimnussal azért nem foglalkozunk, mert a jelen pillanat fenéges ünnepi hangulatát sérteni nem akarjuk — a jövő számunkban érdem szerint foglalkozunk és azt a maga mivoltában megvilágítjuk.

Hajójárat. A naponkénti postahajójárat Budapest—Bécs között a következőképen kezdődik: első menet Budapestről Bécsbe március 30-án, Bécsből Budapestre április elsején.

Olcsó vetőmag a gazdáknak. A m. kir. földművelésügyi miniszteriumban, míg a készlet tart a vidéki gazdáknak 12 koronáért ad tengeri vetőmagot, azon az állomáson átvéve, ahol a küldést kérelmezik. A szállítási költséget a kincstár viseli. A tengeri vetőmag csak készfizetés vagy utánvét mellett lesz szállítva.

Draga királyné yachtja a Rajnán. A nálunk is jól ismert és téli kikötőnkben is itt telelt Draga királyné yachtját, melyet a belgrádi közönség adott lakodalmi ajándékkul, megvette egy német hajógyáros s átalakítva a Rajnán fogja használni kirándulásokra.

Czukorgyár Fejérmegyében. A fejérmegyei gazdasági egyesület Fejérvármegyében czukorgyár felállításán fáradozik. Az ügy még kezdetleges stádiumban van, amennyiben az egyesület egyelőre a vállalat részére vállalkozót, illetve tőkepenészeseket keres.

Komárommegye közegészségügye. A mult év szeptember 4-én és 6-án Jankovich Lajos komáromi hírlapíró a Pesti Hírlapnak két közleményt küldött, amelyekben Komárom város és Komárommegye hatóságait megtámadta. Az egyik közleményben arról volt szó, hogy Komáromban nagy mértékben pusztít a tifusz, amely rövid két hét alatt négy fiatal életet pusztított el. Az epidémia pusztítását a közlemény szerint a városi vízvezeték vizének tulajdonítják, melynek medenczéje a szárazság következtében baktériumokkal telt meg. A hatóság, mely házi kezelésben tartja a vízvezeték, nem jár el kellő lelkiismeretességgel és nem kutatja a tifuszepidémia összefüggését a vízvezeték vizével. A másik közleményben azt írta Jankovich, hogy a száji- és körömfájást a lanya ellenőrzés következtében behurcolták Darányi Ignác volt földművelésügyi miniszter dunaórsi birtokának marhaállományára s ott nagy mérsékben pusztít. A hatóságok a volt földművelésügyi miniszterrel szemben csodálatosan elnézők voltak és nem vették zár alá gazdaságát, aminek következtében azután a járás valamennyi községét megfertőzték. Elmondta továbbá, hogy azt az állatorvost, aki felismerte a veszedelmet s a beteg állatok elszállítását megtiltotta, állásától elmozdították. A két közlemény miatt a királyi ügyészség nyilvános rágalmazás sajtóvétsége miatt pörbe fogta Jankovich Lajost. E hó 16-án csütörtökön volt ebben az ügyben az esküdbíró-sági tárgyalás Zsitvay Leo elnöklésével. A tárgyalást csak délelőtt tizenegy óraker kezdtek meg. A vádat a tárgyaláson Hodászy dr. királyi ügyész képviselte, a vádlottat Bródy Ernő dr. védte. Az esküdtek bűnösnék mondták ki Jankovich Lajos vádlottat két rendbeli rágalmazás sajtóvétsége s a veridikt alapján a bíróság a vádlottat 6 havi fogházra és 600 kor. pénzbüntetésre, nem fizetés esetén további 30 napi fogházra ítélte. A vádlott semmisségi panaszszal élt.

— **Regényünk folytatását** helyszüke miatt ezuttal nem hozhatjuk, egyuttal jelezzük, hogy ezt rövid idő alatt befejezzük s egy igen érdekes bűnügyi regény közlését kezdjük meg.

— **Kisiklott iparvasut.** A nyergesújfalusi cementgyár iparvasut vágányán e hó 7-én a déli órákban kövel megrakott három kocsi haladt a gyár felé, midőn egyszerre, egy hatalmas lökés következtében a kocsik egymásnak ütközve a vágányból kisiklottak. A vonat-kisiklást egy vasuti kocsi törött tengelye okozta, mit a csendőri nyomozás szerint két 13 éves gyerek rakott játékból a vágányra. A kár 1000 korona.

— **Egy újság jubileumi ajándékai.** Az egész magyar zsurnalisztikát és az egész magyar közönséget nevezetes módon érdeklő jubileumot ül legközelebb a fővárosi sajtó egyik legtekintélyesebb és legnépszerűbb organuma. Áprilisban lesz ugyanis negyven éve, hogy fönnáll az Egyetértés, mely minden időben lelkes szöszlője volt a nemzet igazainak és melynek az élén Papp Zoltán orsz. képviselő áll, mint főszerkesztő. A lap szépirodalmi főmunkatársa Eötvös Károly. Akik figyelemmel kísérték az Egyetértést azt tapasztalhatták, hogy ez a brilliánsan megszerkesztett fővárosi lap újabb fokozottabb mértékben iparkodik kellemes olvasóközönséget, hogy most minden rovata a lehető legmagasabb színvonalon áll. Gyors, megbízható és alapos információk jellemzik az Egyetértést, mely azonban minden egyes közleményénél rendkívüli gondot helyez az élvezetes és tökéletes irodalmi formára is. A lefolyt politikai válság idején a legnagyobb magyar lapban, az Egyetértésben egymás után szó-laltak meg országos hírnevű politikai kapacitások. Április végén lesz negyven éve, hogy ez a kiváló hírlap fönnáll. Ez alkalomból föl hívjuk olvasóink figyelmét azokra a rendkívüli kedvezményekre, melyeket az Egyetértés előfizetőinek nyújt. Minden előfizető teljesen díjtalanul megkapja ugyanis a „Magyar Szalon”-t, ezt az előkelő képes havi folyóiratot, melyet Hevesi József és dr. Falk Zsigmond szerkesztenek. Egy-egy vasikos kötet a Magyar Szalon minden száma, úgy, hogy tehát az Egyetértés előfizetői évenként 12 kötetet kapnak teljesen díjtalanul. A jubileum alkalmából teljesen ingyen kap továbbá az Egyetértés minden előfizetője egy-egy díszes és elegáns újságtartót, hogy kényelmesebben olvashassa a lapot. A negyven éves jubileumot azzal ünnepli meg az Egyetértés, hogy május 1-én mintegy 250 oldal terjedelmű ünnepi számot ad ki, mely Magyarország legillusztrisabb közéleti szereplőinek cikkein kívül, a legkiválóbb festőművészek illusztrációit és a legkitünőbb belletristák szépirodalmi dolgozatait fogja tartalmazni. Egy ilyen 250 oldalas Egyetértés egész kis könyvtárral ér föl és ugyanannyit jelent, mintha egy kisebb alaku lap 500—600 oldalt nyújtana. Mindezekben a kedvezményekben díjtalanul részesül az, aki az Egyetértésre egész évre 40 koronával, félévre 20 koronával, vagy negyedévre 10 koronával előfizet. A jubilárius számot ötven fillérnek levélbélyegeken való beküldése ellenében azoknak is megküldi a kiadóhivatal, (Budapest, IV. Vármege-utca 11.) akik nem előfizetői a lapnak. De e tekintetben előjegyzések már csak néhány napig fogadhatók el.

— **A „Zenélő Magyarország”** zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyamu 6. füzeté a következő zeneműjondságokat közli: I. Gerber Jenő „Hortobágyi nóták” 2 eredeti magyar dal. II. Szegegyi vagyok nincsen gazdagságom”. Betyár vagyok az alföldi pusztában. III. Huber S. — Falk R. „Isteni szikra” vígda. III. Lieberfeld Dan „The Jezsey Carmeval” induló. Mindig ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek fontos zeneműfolyóirat minden egyes füzeté úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket — havonta kétszer megjelenő füzetéibe, mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára: egész évre (24 fü-

zetre) 12 kor., félévre (12 füzetre) 6 kor., negyedévre (6 füzetre) 3 korona. Egyes füzet 60 fillér. Előfizetni a most folyó I. évfolyamra is a „Zenélő Magyarország” (Klöchner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VIII. József-körút 22/24, hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű, a legolcsóbban megszerezhető.

— **Mint minden évben,** úgy az idén is nagyértékű karácsonyi ajándékkal fogja meglepni előfizetőit a Pesti Napló. Ez a kitünően szerkesztett, élénk és tartalmas lap minden egyes alkalommal bámulatot és elragadtatást keltett ajándék-albumaival előfizetői körében s ezek évről-évre sok ezer új előfizetőt hódítottak e lapnak, mert azok valóban úgy a tartalom becsére, mint a kiállítás pompájára nézve felülmulnak minden varakozást. Az idén a Pesti Napló „Modern Magyar Festőművészek” című albumot fog kiadni előfizetőinek, melynek előkészítő munkálatai már serényen folynak. Ez az album fényben és tartalomra nézve még az eddigieket is felül fogja múlni és ingyen fogja megkapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki addig legalább félévet befizetett és egy további fél évi előfizetésre magát kötelezte. A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor. — félévre 14 kor. — negyedévre 7 kor. — Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy-ut 27.

— **Fontos Amerikába utazóknak.** A magyar kormány az Amerikába való utazást most már Brémán át is megengedte. Fiumén át Amerikába szülő utelvelek most már Brémán át is érvényesek, ha az illető utas egy Bremennek szülő hajójegy birtokában van. Aki Brémán át akar utazni, annak okvetlenül kell otthonról 20 koronát előre Bremenbe előlegnek beküldenie, mire rögtön megküldetik a hajójegy.

Jóegészségű és munkaképes munkások, akik az amerikai rendeltetési helyre vasuti jegyet kifizették és azonkívül még 50 koronát készpénzben felmutatni tudnak, Amerikában bebocsátást nyernek. Akinek barátjai vannak Amerikában, hozza magával azok címét.

Szembetegyek vagy egyéb testi fogyatkozásban szenvedők, 50 évnél idősebb személyek vagy olyanok, akik valamely Amerikában levő gyárral szerződést kötöttek, mely szerint ott bizonyos meghatározott bérért dolgoznak, Amerikából visszautasítatnak.

Ratiborban valamint Bremenben minden kívándorló megvizsgáltatik, mindenképp tehát, a ki Bremenben hajóra felszál, előreláthatólag Amerikában bebocsátást nyer.

— **A Nap.** Példátlan sikerrel egy csapásra hódította meg A Nap a közönséget. Frissesége, elevensége, erős, becsületes ellenzéki hangja, tiszta demokratikus politikája, merész, kitaró és szenzációs küzdelme az alkotmányos szabadságért és a kormány erőszaka ellen, rovatának bősége, az egész lap eleganciája és kedvessége teljesen meghódították A Nap számára a közönség szívét. A Nap ezenfelül a legolcsóbb napilap; előfizetési ára negyedévre csak 4 kor., egy hónapra 1 korona 40 fillér. A Nap valamennyi újság megelőzésével a legkimerítőbb tartalommal már kora reggel megérkezik az összes vidéki városokba. A Nap felelős szerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa: Ábrányi Emil. Politikai cikkeinek nagyrészt dr. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő írja. A Nap szerkesztőségének tagjai: Bródy Mihály, Csizmadia Sándor, Csörgő Hugó, Cholnoki Viktor, Feld Aurél, Gergely István, Dr. Hajdu Miklós (segédszerkesztő), Hacsak Géza, Holló Márton, Holló Vilmos, Józsa Antal, Kemény Simon, Nádas Sándor, Pásztor Árpád, Székely Miklós, Szabolcs Bálint, Dr. Vázsonyi Vilmos. Mutatványszámot készségeggel küld A Nap kiadóhivatala: Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Rikkancsok a legmagasabb díjazás mellett felvételnek a „Pannonia” könyvkereskedésben

Felelős szerkesztő: **Berinkei Balint.**
Nyomatta a kiadótulajdonos: Pannonia könyvnyomda.

HIRDETÉSEK.

„**VERITAS**” Inform. Részvény-Társaság
Budapest, Andrássy-u. 6. sz.
feltétlenül megbízható információkat ad, személyi, (előlet, jellem stb.) családi és vagyoni viszonyokról. Egy tudakozódás ára K 430.

**A miniszteri határozattal
hatóságilag engedélyezett.**

„**ÉRTESSÍTŐ**” iroda
Budapest VI. Szondi-u. 28

Eszközöl és közbenjár mindennemű katonai, illetőségi, honosítási, házassági, közigazgatási és kölcson ügyekben.

Értesítéssel díjtalanul szolgál, levélbeli megkeresésekhez válaszbélyeg melléklendő.

**Ne vegyen
ezimbalmot
vagy
harmoniumot
míg
Reményi Mihály
műhangszerész
legújabb képes árjegyzékét
át nem olvasta, mely ingyen
és bérmentve küldetik.
Budapest, Király-utca 45/I. sz.**

4%

**tőke-törlesztéses
készpénz-**

KÖLCSONT

20—30—40—50—65
évi időtartamra már 1000
koronától kezdve, a becsérték
 $\frac{3}{4}$ része erejéig
első és második helyre

földbirtokra,

továbbá $4\frac{1}{2}$ %-os kamatalapon
 $27\frac{1}{2}$ vagy 45 évi
törlesztésre a becsérték
 $\frac{1}{2}$ része erejéig, csakis
első helyre

**KOMÁROM-BELTERÜLETÉN
FEKVŐ BÉR-**

HÁZAKRA,

végül: katonatiszti-tisztviselői és személyhiteleket
leggyorsabban eszközöl,
— már meglevő drágább
kamatu tartozásokat illyenekre
áttcserél igen csekély utólagos jutalék fel-számítás mellett a

**KÖZPONTI HITEL-
FORGALMI INTÉZET**

BUDAPEST, VII. Szigetvári-utca, 24/c.

Csak telekkönyvi kivonat
szükséges!

Felvilágosításra válaszbélyeg keretük. Tisztességes közvetítőket jól díjazunk.

CSOKOLÁDÉK
TEA-SÜTEMÉNYEK
BOJBOJOK
DESSZERTÉK
KAKAO
CAKES
KAVÉPÓZSZEK

**„CHOCOLAZ
 LOBOSITZ”**

Egészen ingyen zomácozott edényt

nem kapnak sehol, de 6 főzőlábast és 6 főzőfazekat különféle nagyságban. 12 darabot 1 forint 75 kr-ért én szállíthatok. **Ingyen** csomagolás utánvétel mellett.

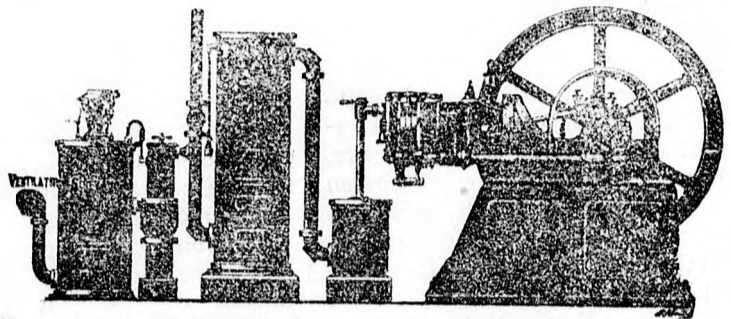
A többi tárgyak Árjegyzéket ingyen feltűnő olcsó árban. küldök.
 Kohn, gyári raktáros, Budapest. Csengeri-utca 51.

Eladó

egy jokerban levő

H Á Z

Tó-ut 1324. sz. alatt. Bővebb felvilágosítás kapható ugyanott.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
 Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szilv-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

GŐZSÉPŐ KÉSZLETEK
 KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
 ÜSTÉK ÜZLETEN IS KÖRTEZNEK.

AGRARIA

A SLAB. OSZTR. MAGYAR ÁLLAMVASÚT-TÁRSASÁG
 RESZCZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPÁRÁNYÁNAK
 VEZÉRŰGYÖNKÖSÉGE.

NICHOLSON GÉPÁRÁNY
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GAZDASÁGI GÉPÖZTÁLYÁNAK
 VEZÉRŰGYÖNKÖSÉGE.

AZ „AGRARIA” HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT, MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ FORGALOMBA.

„FONTOS” **ÁLTALÁNOSAN ELISMERVE!**

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT MAGYAR ARANY ÉREMMELEL ÉS DÍSZOKLEVÉLLEL KITŰNTETTVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK TULSZÁRNYALTAK AZ IDEGEN GYÁRTMÁNYOKAT ARANY ÉREMMELEL KITŰNTETTVE. MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉS UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =

ÁRJEGYZÉKÜNK MINDEN GAZDÁNYNAK FONTOS TANÁCSADÓ ÉS KIVÁRÁSA DUMENTESEN KÜLDETIK.

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM: **AGRARIA** BUDAPEST

A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott

„UNIKUM DRILL”

sorvetőgép, úgy ezelszerű szerkezet, kevés vonóerő-szükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valóban lenyűgöző gyártmány között első helyet foglal el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 25.000-nél több ilyen gép adatott el. Abrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

MELICHAR FERENCZ csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára. —
 Magyarországi vezérképviselő:
Szűcs Zsigmond, Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 63.

Minden gazda a saját érdekében eszelezkedik, ha a **hirneves és csakis eredeti „Bächer”-féle aczélekeket és téglagyaczel-eketestet vásárolja.**

A Bächer-féle ekék és eketestek kiszagadák számára is készülnek és úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekéfej törheteretlen aczélből készül, melyekért 5 évi szavatosságot vállalok. Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök. Magyarországi vezérképviselő:
Szűcs Zsigmond Budapest, Nagymező-utca 63. BÄCHER RUDOLF kizár. ekegyára raktára.

Nyomtatványokat

a legizlésesebben és legjutányossabban a „PANNONIA” könyvnyomda készít.

PÁRTOLJUK A MAGYART

Legfinomabb kivitelű igen
célszerű villanyvilágításu
zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet
csak 5 koronába

kerü és pedig 1 finom u.
tajtékpipa kínai ezüst foglalattal,
1 hozzávaló pipaszár,
1 célszerű dohány zacskó,
1 gyufatartó, 1 tajték szivar-
szopóka, 1 szivartárcza, 1
házi pipa szárral együtt, 1
tajték szivarkaszopóka, 1
szivarvágó, 1 szivarhamu-
tartó 10 darab összesen.

4 és fél kiló körülbelül 50
drb különféle illatu finom
pipere szappan csak
5 kor.

S vegyünk csakis Magyarországon.

Egy nagy amerikai gyár tönkrementje folytán
azon helyzetbe jutottam, hogy az alant felsorolt
40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat
mélyen leszállított áron potom 6 frt. 40 krért
szállíthatom bárkinek és pedig:

6 drb amer. szab. ezüst asztali kés valódi an-
gol pengével
6 drb amer. szab. ezüst evővilla egy darabból
6 drb amer. szab. ezüst evőkanál
12 drb amer. szab. ezüst kávéskanál
1 drb amer. szabad. ezüst leves meritókanál
1 drb amer. szabad. ezüst tejmerítő kanál
6 drb angol „Viktória” pohártálcza
2 drb remek asztali gyertyatartó.

40 drb összesen csak **6 frt. 40 krért**, ezen
tárgyak ezelőtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér
fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél
Budapesten, VIII., Örömvölgy-utc. 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pen-
géjű kés és 1 darab
szeletelő villa csak

4 kor. 50 fillér.

6 darab zománczott
fazék és 6 darab lábas
különböző nagyságuk
csak **5 kor. 90 fillér.**

Egy valódi
Roskopf óra
kétévi jótállás mellett
csak 5 korona.

A párisi kiállítás-
son aranyéremmel
kitüntetve.

Alapított 1886.

Kitűnően belőtt

vadászfegyverek; biztos ön-
szabályozott és jól hordó szoba- és kerti fegyve-
reket (Flaubert) jól és olcsón szállít.

Földesi L. puskaműves

Budapest, IV. Múzeumkörút 3.
Régi fegyverek újakkal kicseréltetnek, javítások olcsón.
Árjegyzék ingyen.

FARKAS GYULA

vegytisztító.

KOMÁROM. — TATA.

Főüzlet: Nádor-utca 163.

Műhely: Br. Eötvös-u. 495.

Fióküzlet: TATA, Föld-u.

Elvállal minden e szakba vágó
tisztítást és festést.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító
Temesváron.

Mag-, növény-, rózsá-, fák
stb. nagytenyészet.

Tenyésztérület: 62 hold = 37 hektár.

Magvakból és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, disz- és sorfákat.

A legszebb fenyőféléket és eserjéket.

Képletekkel bőven ellátott leíró katalógusok ingyen.

Postaszállítmányok magvakkal 5 kor. felül bérmentve.

Minden egyes szállítmányhoz „Mühle tanácsadója a kertművelésben”,
a legjobb kertészeti kézikönyv, ingyen mellékeltek.

Élő és elejtett

VADAKAT

veszek és eladok kicsinyben és nagyban.

Szállítások vidékre, mint helyben pontosan eszközöltetnek.

PRANTNER LIPÓT

hentes és vadkereskedő,

Komárom, Ferencz József-rakpart, (Dunasor.)

tört rajta. Keresztül-kasul szaladgált a fák között, míg
nem ereje elhagyta s ő lerogyott a fűbe, amelyet örült-
ségében rágni kezdett. Majd meg ismét magához tért s
ekkor elszaladt a tengerparthoz s felállva egy kimagasló
sziklára, egy ugrással belevetette magát a habok közé.
... A víz összecsapott a feje fölött s ekkor teljesült
Üzbéggy átká, amelyet akkor mondott Cartiers fejére,
amidőn őt visszaakarta hagyni a lakatlannak vélt szige-
ten, míg ő a cartierával bevont hajóval elhajózott s a
mágneshegy vonzó ereje által visszavonzott: Eljön majd
a te órád is, amidőn az a hatalmas Intéző számon kéri
tőled alávaló gaz tetteidet!

XII.

Vissza a régi hazába!

A sziget ismét ünnepi mezbe van öltöztetve. A
házak fagalyakkal s virágokkal díszítve, a főtér pedig
feketüllik az automobillal és az antilop fogatok sokasá-
gától. Ez szokatlan nagyon a ünnepélyen. Máskülönben
minden csendes, embert a telepen nem is látni. Mindenki
a templomban van, amelyet valóságosan megtölt a nép
apraja-nagyja. Ezuttal még a betegek is elvittették ma-
gukat, hogy tanui legyenek a szokatlan ünnepélynek.

Dehát miféle ünnepély ez?

Ma szabadulnak meg a rabságtól azok, akik a szi-
geten levő tartózkodást fogságnak tekintették. Az új
hajó már napokkal előbb teljesen elkészült s a bizottsá-
gok már megtették azzal a próba járatokat is és kifo-
gástalannak találták. E mai nap volt tehát az elutazás
napjánul me határozva.

másik csolnakért se, hanem mind a tizen beültek a csol-
nakba és kiereszkedtek a sik tengerre: A tengeren aztán
több napi hanykodás után cél és irány nélküli hanyás-
vetésben, hajóval, mely felvette volna őket nem talál-
kozva, elfáradva, a bizonytalanságnak kitéve és elgyö-
törve, egymást kezdék okolni az előttük levő veszély
miatt, amely kitörni készülő viharból állott és a szóharc,
majd véres késeléssé fajult, amelybe a közben kitört
vihar is beleszólt és az esztelen dulakodás hevében, a
már amugy is menthetetlen csónak felborult s a benne
levők kincseikkel együtt a habok martalékvá lettek.

A bíróság elnöke, Debaury Felix első sorban is
kemény szavakkal mondott véleményt ama alattomos el-
járásról, amelyet a 11 cinkostárs elkövetett. Kemény
szavakkal megróttá őket és mélyen a lelkiükre beszélt,
fölszólítva őket a teljes igazság bevállására. Beszédének
befejezése után fölhívta Cartierst, hogy magyarazza meg
tettét és annak indokait. Cartiers mintegy félve a saját
szavaitól s tartván attól, hogy a saját hátrányára elszólja
magát, — néma maradt és semmiféle kérdésre feleletet
nem adott.

A bíróság ezt látva, nem akarta húzni-halasztani a
dolgát, hanem egyenes felhívást intézett Cartiers társaihoz,
hogy akik vallani akarnak, hogy ezzel is könnyítsenek
lelkiismeretükön, azok álljanak elő. Három ember állott
elő s egymás beszédét kiegészítve előadták, miképen is-
merkedtek meg Cartierssel, mikép közölte velük tervét s
mint hitegette őket vagyonnal, gazdagsággal, ha terve si-
kerül. Elmondták, hogy miféle tértkép felvételeket készi-
tett Cartiers s mindezzel mi volt a terve.

Általános meglepetést okozott a ravaszul kieselt
terv a bíróság között is és amidőn megtudták, hogy a

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinék bérmentesen küldünk egy csomag Cozaport.
Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozaport többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodáhatása ellenszenvenessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendes és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőt mesélte: „Igen én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hála Istennek teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom, kétségbeesés, szegény, beestelenség és szegénység közepette éltem. De minek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga eképp irányítsa s otthonát, gondterhes tűzhelyét örömpalotává tudja varázsolni.“

Coza, a családok ezreit békítette ki ismét, sok, sok ezer férfit a szegény és beestelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömegek fiatal-embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozaport tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot díjmentesen küld, hogy így bár ki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

GOZA INSTITUTE (Dept. 101.) 71., High Holborn, London, W. C., ANGLIA.
(Levelek 25 fillér, levelező-lapok 10 fillérre bérmentesítendőek.)

Még eddig nem létezett!

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék.

Egy valódi horgonyjárású rem. óra 36 óráig jár egy felhúzásra, világító email számlappal, 3 f 80kr. Egy kínai ezüst lánc 80 kr. és egy magyaros állású valódi tajték pipa 5 évi jótállással f. 1-10 mind a három tárgy együttvéve, a postaköltséggel együtt **5 frt 50 kr.**

Nem tetszés esetén a pénz visszaküldetik. — Elvem, nagy forgalom, csekély haszon. Szétküldési raktár:

Kormos Béla
műórás- és ékszerész.
BUDAPEST, VII. István-ut 28.

AZ „IMPERIAL“ gummi sérvkötő az egyetlen, mely szolid ki-

vitelben egyesíti magában az összes sérvkötők etőnyeit. Rendkívül tartós, ruganyos gummiöv, tollkönnyű palettával, mely minden sérvet könnyen zár és éjjel nappal viselhető s igen olcsó.

Darabja 5 frt. kétoldalú 10 frt. — Szétküldés bérmentve! — **Kapható a főltalálónál: PAPP LÁSZLÓ „Arany Kereszt“ kötszertárában.** Budapest, VI. ker.

Andrássy-ut 76. szám. **Ugyanott mindennemű óvszerek kitűnő minőségben 2, 3, 4, és 6 forintért tucatonként kapható.**

11 merénylőt csolnakok várják a tengerparton, sietve embereket küldöttek ki mindkét megjelölt helyre, hogy az ott levő társakat elfogják s a lopott értékeket, valamint a tanár térképeit s irományait lefoglalják. Az elbeszélők ugyanis elmondták azt is, hogy a tanár már elkészíté a csolnakba az összes irományokat egy kis faládjába zárva.

Mint tudjuk, az emberek már későn érkeztek a partra, mert a 10 czinkostárs akkor már messze künn volt a tengeren. A másik felszerelt csolnakot azonban, melynek helye pontosan megjelöltetett, a kiküldöttek megtalálták. Midőn a visszatérő megbizották előadták a tapasztaltakat, a pontos megfigyelő a jóleső káőröm egy fölvilanását vehette észre Cartiers arcán. Szinte jól esett neki, hogy némiképen még is megbosszanthatta ellenségeit, akik most szerinte folytonos félelem közt fognak élni. Ő ugyanis bizonyosnak hitte, hogy elevezett társai czélt érnek, azaz valami hajóval fognak találkozni, amely fölveszi őket s akkor ők is ugyanazt tehetik, amit ő tervezett s tett volna: elárulni a sziget létezését, fekvését és elfoglaltatni azt. Akkor aztán ő is meg fog szabadulni.

Igy vetette ő meg magában a jövő tervét, előre is örvendve egy mielőbbi szabadulásnak, mialatt a bíróság meghozta az ítéletet. Az ítélet akképpen szólt, hogy Cartiers örökre kizárandó az emberi társaságból s e célból egy külön szigetre helyezendő.

Ama 4 ember büntetése, akik gyilkossági kísérletet akartak elkövetni azáltal, hogy a főnököt, a grótot s két emberüket megakarták támadni, abból állott, hogy 3 évre szintén együtt egy szigetre kitétetnek s a 3 év leltével visszajöhetnek az emberi társaságba.

A másik hat ember egy évre kizáratot a társada-

lomból, de a főszigeten maradhattak, csakhogy senki sem érintkezhetik velük.

Az ítéletet még aznap végre is hajtották. Cartiers egy teljesen vad szigetre került, hol hetenkint kap friss táplálékot, a másik négy deportált együtt maradt s szintén egy másik szigetre tétettek ki s az eleségen kívül szerszámot is kaptak, amellyel házat építhettek, földet művelhettek s a szükségesekeket megteremthették maguknak. Az összes ítéletek reggel a sziget összes lakói előtt teljes indokolással kihirdettek.

Ha meggondoljuk mily kemény büntetés a társadalomból való kizárás annak, aki társasága van szokva, hát sokkal szigorubbna fogjuk azt találni, mint akár a halálbüntetést. Tudva, hogy emberek vannak körülötünk, köztük járunk-kelünk, de ők kerülnek bennünket, legjobb barátaink is huzódnak tőlünk, társaságban megjelenniök nem lehet: ez bizony nagyon kemény ítélet, amelyet az elítéltek szívükre is vettek s biz nehéz szívvel kezdték meg a büntetést. Egyedül Cartiers volt az, aki akárcsak egy megrögzött gonosztevő, fel se vette a büntetést. Remélt, várta a szabadulást.

Elteltek hónapok, sőt már három év telt el, amióta Cartiers a vad szigetre került s semmi hír, semmi kilátás a szabadulásra. Iszonyuan kezdett szenvedni eleinte, de ez a szenvedés nem a lelkiismeret mardosása volt, hanem a türelmetlen szabadulási vágya. Szabadulni akart, hogy még nagyobb gonosztetteket vihessen végbe. De végre is megtört, bú és bánat emészté, képzete elcsigázódott s néha napokig feküdt lázban. Emberi lény nem volt körülötte. Betegségéhez még az is hozzájárult, hogy napokig kellett éheznie, mert a madarak elharácsolták előle a táplálékot s neki nem volt ereje, hogy elkergesse azokat. Így kínlódott hetekig, míg végre az örülség ki-

Új épületek

lakások, gazdasági s
 egyéb épületek

felépítésére és átalakítására

tervek és költségvetések elkészítésére jutányos áron, úgy azonnali, mint részletfizetés mellett vállalkozom.

Grosz Mihály...

ács-mester

KOMÁROM, Megyercsi-u. 1095.

Eladó ház.

Kiadó lakások.

Ujjonnan épült s több lakástól be-
 rendezett ház

szabadkézből eladó

esetleg két lakás, az egyik két szobás a másik egy szobás, külön konyhával és kerttel

••• május 1-től kiadó. •••

Bővebb felvilágosítást nyújt

Grosz Mihály

ácsmester.

Megyercsi-utca 1035.

90 Minden órajavítás krajezár!!

2 évi jótállás mellett.

Vidéki javításokat pontosan eszközölök.

KORMOS BÉLA, műórás.
 BUDAPEST, VII. István-ut 28.

Jó és olcsó, ideális és egyetlen a Mária Joseph park közelében

Remek kilátás a park, tó, sziget, hid, barlang vizesés stb.-re. Tiszti szállások. Villamos megállóhely Fácán-utca sarkán.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben, föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s ninesen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetük meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőoltványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és „Delaware” sima, ültetéshez és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőoltványtelep
 Nagy-Kágya, Biharmegye.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. építető közönség szíves figyelmébe ajánlani a Ferenc-József rakpart 98. sz. alatt több év óta fennálló

építkezési és vállalati irodámat.

Hol elvállalok bármily terjedelmű építkezésekhez szükséges **tervek és költségvetések** elkészítését úgy Komáromban, mint vidéken; ugyszintén **lakóházak, gazdasági és nyilvános épületek**, valamint **üzleti helyiségek** ujjonnan építését, átalakítását és az ott előforduló mindennemű munkálatokat.

Az építkezést a legrövidebb idő alatt a n. é. közönség teljes megelégedésére a legolcsóbb áron s minden elfogadható részletfizetésekre is teljes felelősségemre elvállalok.

A nagyérdemű közönség bizalmát és becses pártfogását kérve vagyok mély tisztelettel

Ifj. PILCZ KÁROLY,

okl. kőműves mester és vállalkozó.

6--9 éves
 gyermekeknek

Czélyszerű összeállítás

9--12 éves
 gyermekeknek

Andersen meséi Megkapó fordulatokban bővelkedik e kötetben minden mese. — 5 színes műmelléklettel.

Ezeregyj Eredeti arab mesék, gyermekeknek való élvezetes átdolgozásban — 5 színes műmelléklettel.

Grimm meséi E könyvből sok és hasznos tanulságot merithet a gyermek. Egyébként a leghíresebb gyermekmesék tárháza. — 5 színes műmelléklettel.

Meseforrás Kárpáthy Zoltán mesekötete ez, mely könyved, a gyermekeknek a leghatározottabban alkalmas versekkel van tele — 5 műmelléklettel.

A 4 könyv diszkötésben 1 lrt. 85 kr.

Robinson Crusoe. A leghíresebb ifjusági irat, melyet minden gyermeknek el kell olvasni. Hat igen szép színes képpel.

A rézbőrű bosszuja. A kiveszőfélben levő indián faj jellemző népszokásai, kalandjai, életviszonyait hűen, érdekesen tárgyaló kötet. — Sok szép színes műmelléklettel.

Vitorlás a föld körül. Jules Verne legkedveltebb ifjusági fanatiztikus regénye után átdolgozva gyermekek számára. Hat remek színes képpel.

Airikai embervadász. Tengeri történet az ifjuság számára. Érdekes tartalma szinte lebilincseli az olvasót s ugyszólván alig tud a kötetből megválni, míg azt végig nem olvassa. Pompás kiviteli színes képei csak emelik a könyv érdekességét.

A 4 könyv diszkötésben 1 lrt. 85 kr.

Megrendelések csakis a Pannonia könyvkeresk.-hez (Baross-u 74.) intézendők.

— Komáromi Utmutató. —

Pénzüntézetek:

Komáromi első takarékpénztár,
Nádor-utca.

Komáromi Korona Takarékpénztár
Baross-u.

Népbank Jókai-u.

Ügynökség:

Brenner Márk, iroda Kalapos u.
Lakatos Lajos Jókai-u.

Vállalkozók és építőiparosok

Grosz Mihály Megyeresi-u.
Langschädl Lajos Fazekas-u.
Ósz József Tó-utca
ifj. Pilcz Károly Dunasor.
id. Russay József Szegfű-u.
Tuba Lajos Szekér-u.

Takacs Pál Rozmaring-u.

Biztosítás

Hazai első biztosító Vág-u.

Gyógyszertárak

Kovács örökösai Klapka-tér.

Kávéházak

Grand kávéház Dunasor.

Hazam "

Központi " Vármegye-u.

Nemzeti " Br. Eötvös-u.

Otthon " Nádor-u.

Sport " Dunasor

Széchenyi " "

Waldhauzer S. kávéháza Megye-u.

Szállodák

Aranyhordó Dunasor

Magyar Király Dunasor.

Központi Megye-u.

Vendéglők

Blum Simon, Megyeres
Bukor Dezső, Dunasor.
Bodis György (Ujváros) Gyár-utca
Czivány Imre, Gazda-u.
Dombi Márton, Viz-u.
Fehér János, Szt. János-u.
Goldschmied Vilmos, Megye-u.
Goldstein Miksa, Vág-utca.
Hacker Adolf, Ujváros Iskola-u.
Heinzelmayer Pál, Jókai-u.
Horváth Béla, Csallóközi áll.-nál
Kadvány Sándor Szekér-u.
Kiss József, Huszár-u.
Klein Gyula, Dunasor.
Korhon Tamás Monostori-várerdő.
Lóvinger Zsiga, Dunasor.
Mészáros Pál, Kossuth-tér.
Nagy András, Dunasor.
Palkovics Gergely, Dunasor.
Prandtner Lipót, Dunasor.
Schvartz Mór, Gazda-u.
Szántó Béla, Vágduna-u.
ifj. Széles Gergely, Dunasor.
Steiner I. Kossuth-tér.
Suhaj József, Kossuth-tér.
Schlégl József Becsali-csárda
Tomanóczy Sándor Kossuth-tér.
Tóth Péter, Megye-u.
Weisz Jakab, Kossuth-tér.

Szállítók:

Klein Mór, iroda Klapka tér.
Weisz Armin, iroda Jókay u.
Hirsch Dániel, iroda Sport kávéház

Bérekcsi tulajd.:

Király Mór, Hosszú u.
Luka Péter Klapka-tér
Nagy László Gombaj-sor.

Helyszerző

Göngy János Megye-u.

Rubinfeld J. Megye-u.

Téglagyár

Első Komáromi Körkemence Vá-
lalat Kishíd-u.

Szikvizgyár

Első Komáromi Egyesült Szikviz-
gyár Mező-u.

Gőzeséplőgép tulajdonos

Füssy Kálmán Kereszt-u.

Állatkitömő:

Hegymeghy Dezső Kertész-u.

Kereskedők.

Áruház.

Schwarz G. Komárom és Vidéke
legversenyképesebb áruháza uri
és női divatárúkbán. Jókai-u.

Milko Mark Első Komárom-ujvá-
rosi Korona Áruháza Igmándi-u.

Cipéskellékek árusítója

Derzs Valentin Nádor-u.

Déli gyümölcs

Özv. Schweiger Tamásné Dunas-or.

Divatáru

Braun Adolf és fia Megye-u.

Kellner Gyula Baross-u.

Krausz Béla Baross-u.

Krausz Dezső Városház-u.

Krausz Samu Baross-u.

Korén József Nádor-u.

Kis Mór Nádor-u.

Pollák Lipót és fia Nádor-u.

Stern Bernát Megye-u.

Zechmeister János Megye-u.

Épület és tűzifa

Kirz Arthur Vágsor

Haasz és Mady iroda Vágsor.

Weisz Sámuel iroda Vágsor.

Fűszer és vegyesáru

Gold József Pandató-u.

Gulyás Zsigmond Klapka-tér.

Heimler József Nádor-u.

özv. Heimler Lajosné Kossuth-tér.

Hermann Miksa Br. Eötvös-u.

Kreska Nándor Viz-u.

Kohn Jakab Dunasor.

Komárom és vidéke fogyasztási
szövetkezete. Megye-u.

Névery Oszkár Vág-u.

Schnell Béla Jókai-u.

Silberstein Gábor Kossuth-tér.

Tálos Lajos Dunasor.

Wallenstein Ignátz Dunasor.

Weisz József Baross-u.

Zanka Ede Kossuth-tér.

Könyv- és papirkereskedők

Freisinger Mór Nádor-u.

„Pannonia“ Baross-u.

Liszt- és gabonaker.

Brüll Ignátz Dunasor

Brüll Manó Dunasor

Posztó és szövet

Grünwald Lajos Baross-u.

Sörraktár.

Mayer Károly Megye-u.

Neufeld Mihály Dunasor

Weisz és Fleischmann Jókai-u.

Üveg és porcellán

Fried József Nádor-u.

Kinos Mór Fia Megye-u.

Koczor Gyula Klapka-tér.

Iparosok.

Asztalosok:

Adorján József Kereszt-u.

Balogh Miklós Nádor-u.

Bándornits József Megye-u.

Lantay József Szentatér.

Meltsók Ede Magyar-u.
Mihovics János Temető-sor.
Morvay János Vágsor
Németh Gyula Gazda-u.
Palati Mihály Nádor-u.
Szloboda János Jókai-u.
Szondra Ödön Vág-u.
Vörös János Szt. János-utca
Tóth Jenő Megyeresi-u.

Bádogosok:

Bakos Károly Baross-u.

Weisz Mór Br. Eötvös-u.

Zsentek Lajos Mester-u.

Borbély és fodrászok:

Bogár József Vág-u.

Gyarmathy Dani Duna-sor

Holczer Gyula Baross-u.

Holczer István Vág-u.

Keresztes Sámuel Gazda-u.

Lipthay József Jókai-u.

Micsányi Gyula Dunasor.

Novák I. Br. Eötvös-u.

Piszar Károly Br. Eötvös-u.

Szűcs Lajos Jókai-u.

Szent György Nádor-u.

Szenczy János Jókai-u.

Vincze Pál Klapka-tér.

Cipészek:

Bereczki Károly Szekér-u.

Boross István Vágrév-u.

Cseresnyés László Jókai-u.

Háber Mór Megye-u.

Németh János Nádor-u.

Schwarz Izidor Megye-u.

Stemmer Lajos Citrom-u.

Csizmadiák:

Furinda János Pandató-u.

Nagy Márton Br. Eötvös-u.

Bárany Mihály Vág-utca

Cukorka készítő

Czvetko Lázár Fazekas-u.

Divatárusnő:

Erdélyi Manóné Megye-u. Weisz

ház I. e.

Ecetgyár:

Hermann Ignátz Fazekas-u.

Esztergályos

Rozs Károly Megyeresi-u.

Ékszerészek:

Király József Nádor-u.

Kovács József Baross-u.

Fényképészek:

Paál József Baross-u.

Wittmann Nándor Nádor-u.

Férfi szabók:

Décsi László Gombaj-sor

Ehrenthal Sándor Kiscsapó-u.

Deutsch Károly Városház-u.

Grosz József Fazekas-u.

Lóvi testvérek Klapka-tér.

Nagy F. Vág-u.

Pápai Mihály Jókai-u.

Pongrátz Sándor Megye-u.

Ruzicska Ferencz Nádor-u.

Schlésinger Péter Megye-u.

Spacsek József Megye-u.

Szabó Lajos Duna-u.

Zobor István Fürdő-u.

Hangszerkészítők és javítók

Györke Sándor Jókai-u.

Hanzsér Bálint zongorahangoló

Halász-u.

Kaptafacsináló:

Krausz József Zámori-u.

Kádárok:

Berta József Br. Eötvös-u.

Galambos János Vág-u.

Szalay Gyula Rozália-tér.

Tóth János Deák-u.

Kárpitos:

Pichler Ignátz Vársor.

Zala Jakab Nádor-u.

Berinkei Ján. (paplanos) Pandató-u.

Kovácsok:

Blumenstein Mór Megyeresi-u.

Csivre Vincze Gazda-u.

Kelemen Lajos Gazda-u.

Mórocz Mátás Gazda-u.

Péntek Lajos Tó-u.

Könyvnyomdák:

„Hungária“ Nádor-u. 186.

„Pannonia“ Baross-u. 74.

Kötélgyártók:

Ackermann I. Kossuth-tér.

Nagy János Báro Eötvös-u.

Kőfaragók:

Celesztka Kossuth-tér.

Polhammer Ferencz Klapka-tér.

Lakatosok és szerelők:

Beer Adolf Megye-u.

Dosztál Jakab Kapitány-u.

Dosztály József Széchenyi-u.

Fülöp Lajos Dunasor (Grünfeld

bérlőház).

Nagy Márton Temető-sor.

Nemcsics Lajos Nádor-u.

Pollák és Tausszig Klapka-tér

Török András Huszár-u.

Mészárosok és hentések.

Bieber Antal Magyar-u.

Buda Sándor Citrom-u.

Garzsis Lajos Baross-u.

Horváth Ferencz Vág-u.

Hecht Simon Kishid-u.

Jalsóvsky Jánosné Vág-u.

Kardos István Gazda-u.

Margl Sándor (Ujváros) Igmándi-ut.

Mórocz Zsigmond Jókai-u.

Prantner Lipót Duna-sor.

Török Sándor Jókai-u.

Weisz Mór Kossuth-tér.

Mézesbábos

Simonyi János Nádor-u.

Molnár.

Csollány Lajos Nádor-u.

Női szabók.

özv. Kefei Jánosné Hossu-u.

Nyergesek és szijgyártók.

Czucz Béla Vág-u.

Lenhard Mihály Nádor-u.

Óráások.

Bartha Ferencz Vág-u.

Deutsch Adolf Nádor-u.

Lapos János Kishid-u.

Stellinger W. Nádor-u.

Pékek és sütők.

Grosz Lajos Vág-u.

Horváth József Kossuth-tér.

Hódosi István Tolnai-u.

Muck Ferencz Pandató-u.

Müller Márk Br. Eötvös-u.

Pirstitz Jakab Vág-u.

Puskaműves.

Wojtovics Páva-u.

Szobafestők és mázolók.

Auxner József Polgár-u.

Gold Benó Klapka-tér.

Hirsch Adolf Megye-u.

Stenger Gusztáv Br. Eötvös-u.

Weber József Szekér-u.

Vegyti tisztítók

Farkas Gyula Nádor-u.

Rosenzveig Dávid Br. Eötvös-u.